

Fragment rede mr. W. Aantjes — AR-partijraad te Zwolle op 24 mei 1975

De open partij

„Er zijn een paar dingen die nog onvoldoende duidelijk zijn. Daartoe behoort helaas ook nog de kwestie van de zogenaamde al of niet open partij. Op onze vergaderingen hoor ik zeggen: zie je wel dat de open partij is afgewezen, De Zeeuw treedt erom af. Op KVP-vergaderingen wordt gezegd: zie je wel dat het CDA best nog wel een open partij kan worden, Schouten treedt erom uit de AR-fractie. Dat is een bizarre situatie die opheldering behoeft. Evenzeer moet duidelijk worden, of het conflict met De Zeeuw alleen het CDA gold dan wel ook zijn politieke opvattingen betrof.

Ik geloof dat de verwarring mede in de hand wordt gewerkt doordat het begrip open partij niet door iedereen op dezelfde manier wordt gehanteerd. Het gaat erom of kandidaten voor een vertegenwoordigende functie behalve met het politiek program ook met de uitgangspunten van de partij instemmen. Het is niet het afnemen van een soort geloofsexamen of het onderwerpen aan een principiële röntgenonderzoek.

Het gaat niet om het onderschrijven van een formule, maar die instemming is nodig voor het voeren van het beleid. Als volksvertegenwoordiger wordt je niet alleen gekozen op je program, je wordt ook gekozen op basis van vertrouwen. Dat vertrouwen is nodig, omdat je ook moet kunnen afwijken van het program. Dan moet je ook het gedachtengoed van die partij, de wortels van die politieke groepering vertegenwoordigen. Als fractievoorzitter moet ik tegen fractieleden kunnen zeggen (en zij omgekeerd tegen mij): dit of dat standpunt kun je toch niet volhouden op grond van het bijbelse uitgangspunt? Het is mijn laatste linie dat ik kan zeggen: vinden we nu echt dat dit evangelische politiek is? Dan moet niet één van de veertien kunnen zeggen: Voorzitter, dat zoeken jullie met z'n dertien uit, ik heb daar geen boodschap aan, uw uitgangspunt is het mijne niet. Dan zijn we politiek ontkracht.”